Lietas Nr. C29649614
Lietas arhīva Nr. CA-0213-15/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Madonā 2015.gada 4.jūnijā

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese-referente E. Sudāre
tiesneses R. Liepiņa un Dz. Apine

izskatīja rakstveida procesā civillietu **apdrošināšanas Akciju sabiedrība (turpmāk AAS) "Baltikums" maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu,** sakarā ar AAS "Baltikums" apelācijas sūdzību par Madonas rajona tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 10.novembrī Madonas rajona tiesā no Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas, saskaņā ar Civilprocesa likuma 32. pantu, saņemts AAS „Baltikums" prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Prasītājs lūdz piedzīt no /pers. C/ par labu AAS "Baltikums" parādu 185,93 *euro*, valsts nodevu 71,14 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* un noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus no parāda summas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 10.augustā starp AAS "Baltikums" un atbildētāju tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas līgums, KASCO polise: FL08BR Nr./numurs/, transportlīdzeklis: /TL marka/ C2, reģistrācijas Nr./TL numurs/ (turpmāk tekstā līgums). Saskaņā ar minēto līgumu, apdrošināšanas prēmijas apmaksa bija jāveic četru secīgu maksājumu veidā, no kuriem pirmais maksājums 49,00 Ls jeb 69,72 *euro* apmērā bija jāveic līdz 2009.gada 17.augustam, otrais maksājums 69,72 *euro* apmērā līdz 2009.gada l0.novembrim, trešais maksājums 69,72 *euro* apmērā līdz 2010.gada 10.februārim un ceturtais maksājums 69,72 *euro* apmērā līdz 2010.gada l0.maijam.

Tā kā atbildētājs veicis pirmo, bet nav veicis otro, trešo un ceturto apdrošināšanas prēmijas maksājumu, AAS "Baltikums" 2010.gada 7.septembrī izdevusi rīkojumu, ar kuru pārtrauca augstāk minētā apdrošināšanas līguma darbību no 2010.gada 1.jūlija. Tā rezultātā nesamaksātā apdrošināšanas prēmija sastāda Ls 130,67 jeb 185,93 *euro*.

2010.gada 12.novembrī un 2013.gada 27.novembrī uz atbildētāja dzīvesvietas adresi ierakstītā vēstulē nosūtītas pirmstiesas pretenzijas. Nosūtītas vēstules palikušas bez atbildes, parāds neesot apmaksāts, un neesot zināmi iemesli maksājuma neveikšanai.

AAS "Baltikums" 2011.gada 14.februārī iesniegusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par saistību izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, kurš atstāts bez izskatīšanas.

AAS "Baltikums" 2014.gada 26. martā iesniegusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, kurš arī atstāts bez izskatīšanas.

Saskaņa ar Civilprocesa likuma 128.panta 5.1 punktu, prasītājs norāda, ka puses likumā noteiktajā kārtībā pirms vēršanās tiesā nav vienojušies par strīda risināšanu, izmantojot mediāciju, un prasītājs nepiekrīt risināt strīdu, izmantojot mediāciju.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1652.panta trešo daļu, 1759.panta pirmo daļu, 1765.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 18.panta pirmo daļu, Sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikuma Nr.8-09/2007 6.1.1.punktu.

2014.gada 26.augustā Madonas rajona tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums, kurā /pers. C/ norāda, ka kopš 2007.gada automašīna /TL marka/ C2 neatrodas viņa valdījumā, nekad nav slēdzis ar prasītāju norādīto līgumu un uz sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas polises nav viņa paraksts.

Ar Madonas rajona tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu AAS "Baltikums" maza apmēra prasība pret /pers. C/ par parāda 185,93 *euro* un tiesas izdevumu piedziņu noraidīta.

Spriedumā norādīts, ka, izskatot lietu par saistību izpildi, kas izriet no noteiktām līgumiskām saistībām, būtiski ir pierādīt tiesiska darījuma faktu - tiesisku attiecību nodibināšanu starp AAS "Baltikums" un /pers. C/. Lai konstatētu, ka prasītajam ir prasījums pret /pers. C/, nepieciešams noskaidrot šī prasījuma pamatu.

No lietas materiāliem pievienotās 2009.gada 10.augusta sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas polises: sērija FL08BR Nr./numurs/ redzams, ka to ir parakstījusi cita persona, nevis atbildētājs /pers. C/. Pamatojoties uz to un, saskaņā ar minētajiem likumu pantiem un Ministru kabineta noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi", tiesa secināja, ka 2009.gada 10.augusta sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas polise nav saistoša atbildētājam /pers. C/ un viņam nav nekādu saistību pret prasītāju, jo darījums nav noslēgts atbilstoši likuma prasībām, jo Ministru kabineta noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 14.punkts nosaka, ka dokumenti, kuriem nav juridiska spēka, citām organizācijām un fiziskām personām nav saistoši.

Pirmās instances tiesa norāda, ka nav gūti pārliecinoši pierādījumi par nodibinātajām saistībām starp pusēm un no tām izrietošu /pers. C/ parāda maksājuma pienākumu prasītājam.

Pirmās instances tiesa atzina par noraidāmu prasītāja prasības pieteikumā minēto faktu, ka, saskaņā ar polisi, /pers. C/ apdrošināšanas prēmijas apmaksa bija jāveic četru maksājumu veidā, bet atbildētājs veica tikai pirmo maksājumu, jo pārbaudot lietā esošus dokumentus, tiesa secināja, ka lietā nav iesniegts neviens pierādījums par atbildētāja pirmā apdrošināšanas prēmijas maksājuma 49,00 Ls jeb 69,72 *euro* apmērā veikšanu par labu AAS "Baltikums".

Par Madonas rajona tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu AAS "Baltikums" iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz piedzīt no /pers. C/ par labu AAS "Baltikums" parādu 185.93 *euro* un tiesas izdevumus: par prasības iesniegšanu samaksāto valsts nodevu 71.14 *euro*, kā arī valsts

nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 71.14 *euro* un tiesāšanās izdevumus 4.70 *euro*, pavisam kopā piedzīt 332.91 *euro,* kā arī spriedumā noteikt AAS "Baltikums" tiesības saņemt likumiskos procentus no parāda summas līdz sprieduma izpildei jeb izsoles dienai.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka Madonas rajona tiesas 2015.gada 19.februāra spriedumu uzskata par nepamatotu un pārsūdzamu pilnā apmērā.

Starp AAS "Baltikums" un atbildētāju tiesisko attiecību nodibināšanās brīdī, t.i, 2009.gada 10.augustā spēkā esošā normatīvā akta "Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 8.panta trešā daļa nosaka, ka: „Ja konstatēta pretruna starp normatīvajos aktos ietvertajām vispārējām un speciālajām tiesību normām, vispārējā tiesību norma ir spēkā tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma."

Apdrošināšanas tiesiskās attiecības regulē vairāki tiesību normatīvie akti:

1. Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likums;
2. likums "Par apdrošināšanas līgumu".

2009.gada 10.augustā starp AAS "Baltikums" un atbildētāju tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas līgums, KASKO polise: FL08BR Nr. 96228 (transportlīdzeklis: /TL marka/ C2, reģ.Nr./TL numurs/) (turpmāk tekstā - Līgums).

Saskaņā ar minēto Līgumu apdrošināšanas prēmijas apmaksa bija jāveic četru secīgu maksājumu veidā, no kuriem pirmais maksājums 69.72 euro apmērā bija jāveic līdz 2009.gada 17.augustam, otrais maksājums 69.72 *euro* apmērā līdz 2009.gada l0.novembrim, trešais maksājums 69.72 *euro* apmērā līdz 2010.gada 10.februārim un ceturtais maksājums 69.72 *euro* apmērā līdz 2010.gada 10.maijam.

Tā kā atbildētājs veica pirmo, bet neveica otro, trešo un ceturto apdrošināšanas prēmijas maksājumu, un 2010. gada 1.jūlijā ir saņemts /pers. C/ iesniegums par Līguma pārtraukšanu ar 2010.gada 1.jūliju, AAS "Baltikums" 2010.gada 7.septembrī izdeva rīkojumu, ar kuru pārtrauca augstāk minētā apdrošināšanas līguma darbību no 2010.gada 1.jūlija. Tā rezultātā nesamaksātā apdrošināšanas prēmija 185.93 *euro*, un apmaksas termiņš iestājies 2010.gada 1.jūlijā, pamatojoties uz Civillikuma 1589.pantu un likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 19.panta pirmo daļu.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzsver, ka atbildētājs saistības nepilda kopš 2010.gada 1.jūlija un atbildētāja neizpildītās saistības pēc Līguma kopā ir 185.93 *euro*.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka saistību tiesības, kas rodas starp AAS "Baltikums" un atbildētāju, pamatojoties uz Līgumu, regulē Civillikuma saistību tiesību normu prasības par vispārējiem darījuma noteikumiem un speciālā likuma normas, t.i. likums "Par apdrošināšanas līgumu". Madonas rajona tiesas spriedumā noteiktais, ka ir vērtējamas prasītāja prasījuma tiesības atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likuma un Ministru kabineta noteikumiem Nr.154 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" nav pamatots.

Madonas rajona tiesa savā spriedumā nav ņēmusi vērā faktu, ka apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanu un sniedzēju darbību regulē speciālie normatīvie akti un AAS "Baltikums" prasījuma tiesības ir vērtējams pēc speciālā likuma, t.i., likuma "Par apdrošināšanas līgumu" normām, un Civillikuma normām, ja speciālajā likumā nav noteikts citādi. Turklāt, Madonas rajona tiesa ir atsaukusies uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.154 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi", kas zaudējuši spēku 2010.gada 1.jūlijā.

Līgumā skaidri un saprotami ir norādīta visa nepieciešamās informācija, kas saskaņā ar likums "Par apdrošināšanas līgumu" ir jānorāda. Turklāt, atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 1.panta 6.punktam, Līgumā kā apdrošinājuma ņēmējs, tātad juridiskā vai fiziskā persona, kas noslēdz apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā, ir norādīts atbildētājs, bet kā apdrošinātais, jo tas vienlaikus nav arī apdrošinājuma ņēmējs- SIA "SWEDBANK LĪZINGS", reģistrācijas Nr.40003240524.

2009.gada 10.augustā AAS „Baltikums" saņēma apdrošināšanas pieteikumu, kurā ir norādīts, ka apdrošināšanas objekts ir transportlīdzeklis /TL marka/ C2 ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, apdrošinājuma ņēmējs - atbildētājs - /pers. C/, bet īpašnieks SIA „SWEDBANK LĪZINGS". Papildus tam ir norādīts, ka transportlīdzekli /TL marka/ C2 ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ izmantos /pers. G/.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs vērš uzmanību faktam, ka saskaņā ar 2014.gada 3.septembra VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" vēstuli Nr.12.21/3533, laika periodā no 2005.gada 25.jūlija līdz 2010.gada 3.martam, transportlīdzekļa /TL marka/ C2 ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, īpašnieks ir bijis SIA „SWEDBANK LĪZINGS", bet turētājs /pers. C/. Tātad secināms, ka Atbildētājs/pers. C/ transportlīdzekli /TL marka/ C2 ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, lietoja uz tiesiska pamata un ir atzīstams par tā tiesisku valdītāju ar īpašuma tiesībai atbilstošu faktisku vara par lietu.

Atbildētājs/pers. C/ 2010.gada 1 jūlijā iesniedza iesniegumu AAS "Baltikums", kurā lūdza pārtraukt Līguma darbību no 2010.gada 1.jūlija. Tātad atbildētājs, kā apdrošinājuma ņēmējs, rakstveidā ir paziņojis AAS ",Baltikums" par apdrošināmā intereses pārstāšanu pastāvēt ar 2010.gada 1.jūliju. Ņemot vēra to, ka Līgumā tā darbības termiņš tika norādīts no 2009.gada 10.augusta līdz 2010.gada 9.augustam (12 mēneši), bet 2010.gada 1.jūlijā saņemts atbildētāja iesniegums ar lūgumu Līgumu pārtraukt ar 2010.gada 1.jūliju, secināms, ka atbildētais ir piekritis Līgumam klusējot un vēlējies tā darbību no 2009.gada 10.augusta līdz 2010.gada 1.jūlijam, tātad 11 mēnešus.

Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzējs secina, ka Madonas rajona tiesas spriedumā noteiktais, ka 2009.gada 10.augusta sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas polise nav saistoša atbildētājam /pers. C/ un viņam nav nekādu saistību pret prasītāju, jo darījums nav noslēgts atbilstoši likuma prasībām, nav pamatots.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka Madonas rajona tiesa spriedumā nav vērtējusi AAS "BaItikums" 2014.gada 10.septembra atsauksmi par atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem civillietā Nr.C29649614, un tai pievienotos pierādījumus. Līdz ar to secināms, ka Madonas rajona tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 190. un 193 .panta prasības, kas ir novedis pie nepareizas lietas izspriešanas.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka atbildētājs nav sniedzis atbildi uz nosūtītajām Pirmstiesas pretenzijām, kā arī nav izteicis iebildumus par tām.

Motīvu daļa

Novērtējot lietas materiālus, apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, tiesas kolēģija secina, ka prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Savukārt Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ja tiesa izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas 2015.gada 19. februāra sprieduma motivācijai.

Attiecībā uz apelācijas sūdzība norādītajiem argumentiem, tiesas kolēģija secina, ka tie nav vērtējami kā pamatoti.

Kā nepamatotu tiesas kolēģija vērtē apelācijas sūdzībā minēto, ka 2009.gada 10.augustā starp AAS "Baltikums" un atbildētāju tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas līgums, KASKO polise: FL08BR Nr. /numurs/ (transportlīdzeklis: /TL marka/ C2, reģ.Nr./TL numurs/), jo

no lietā esošās polises (lietas 80 lapa) redzams, ka to ir parakstījusi cita persona- /pers. G/. No minētās polises nav secināms, ka atbildētājs būtu līgumslēdzēja puse.

Pamatoti arī pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka lietā nav iesniegts neviens pierādījums par atbildētāja pirmā apdrošināšanas prēmijas maksājuma 49,00 Ls jeb 69,72 *euro* apmērā veikšanu par labu AAS "Baltikums".

Kā redzams no Polises noteikumiem (lietas 80. lapa- ieraksts zem prēmijas maksājuma termiņiem), tad viens no līguma noteikumiem ir tāds, ka prēmijas nesamaksāšanas gadījumā līguma darbība tiek apturēta likuma „Par apdrošināšanas līgumu" noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā to, ka, slēdzot apdrošināšanas līgumus, darbojas pušu brīvprātības princips, tiesas kolēģijas ieskatā nav pamata uzskatīt, ka prēmijas turpmākās daļas nesegšanas gadījumā otra līgumslēdzēja puse iegūtu parādsaistības pret apdrošinātāju.

Atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 19.panta pirmajai daļai, ja apdrošināšanas līgumā noteiktā apdrošināšanas prēmija nav samaksāta pilnībā, apdrošinātājam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu šajā pantā noteiktajā kārtībā. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka pirms apdrošināšanas līguma izbeigšanas apdrošinātājs nosūta apdrošinājuma ņēmējam rakstveida brīdinājumu par nepilnīgu apdrošināšanas prēmijas samaksu, uzaicinot samaksāt apdrošināšanas prēmiju atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un norādot apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņu un nesamaksāšanas iespējamās sekas. Lietā nav iesniegti pierādījumi par šāda brīdinājuma esamību.

Savukārt likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 19.panta piektā daļa nosaka, ka, ja apdrošinājuma ņēmējs nesamaksā apdrošināšanas prēmiju brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu, ja vien apdrošinātājs brīdinājumā nav noteicis citādi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesas kolēģija secina, ka, neveicot turpmākos prēmiju maksājumus, apdrošināšanas līguma slēdzējs atteicās no turpmākām līgumsaistībām un līdz ar to nav pamata secināt, ka šīs rīcības rezultātā rastos parādsaistības nesamaksātās prēmijas apmērā.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 19.panta ceturtā daļa nosaka, ka, ja brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā iestājas apdrošināšanas gadījums, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošināšanas prēmija ir samaksāta brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņā un apmērā. Līdz ar to secināms, ka arī apdrošinātāja saistības izbeidzas prēmijas nesamaksāšanas gadījumā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, pirmās instances tiesas spriedums ir vērtējams kā pamatots un lietas apstākļiem atbilstošs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu, no prasītājas par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi- par pasta pakalpojumiem lietā apelācijas instancē 1,12 *euro*, ko pamato kancelejas izziņa par tiesas izdevumiem civillietā (lietas 2. lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]panta pirmajai daļai, sprieduma rezolutīvajā daļā nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.pantu, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

noraidīt Apdrošināšanas Akciju sabiedrības "Baltikums", reģistrācijas Nr. 40003387032, maza apmēra prasību pret /pers. C/, personas kods /personas kods/, par parāda 185,93 *euro* un tiesas izdevumu piedziņu.

Piedzīt no Apdrošināšanas Akciju sabiedrības "Baltikums", reģistrācijas Nr. 40003387032, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,12 *euro* (viens *euro* un 12 centi), kas ieskaitāmi: saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41 b, Rīga, reģ. Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C29649614.

Noteikt Apdrošināšanas Akciju sabiedrībai "Baltikums" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Izdevumu samaksas gadījumā maksājumu apliecinošais dokuments iesniedzams Vidzemes apgabaltiesā minētajā termiņā.

Spriedums kasācijas instancē nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā- 2015.gada 4. jūnijā.

Tiesnese referente E. Sudāre

Tiesneses R. Liepiņa

Dz. Apine